

Tóth Géza válasza

Dr. Nemes Nagy József MTA doktora opponensi véleményére

Mindenekelőtt szeretném megköszönni, hogy elvállalta opponenciára az MTA doktori fokozat megszerzésére benyújtott disszertációm. Örömmel tölt el, hogy opponensem szerint „elérhetőség a területi kutatás időtlenül fontos és sokfajta térbeli keretben vizsgálható momentuma”, mellyel magam is teljes mértékben egyet értek. Megtisztelőnek tartom a munkámmal kapcsolatos sorait, melyben mind hivatali, mind pedig tudományos tevékenységemet értékeli.

A felmerülő vitakérdésekre az alábbiakban kívánok válaszolni.

Az opponens kritikaként jelzi, hogy az értekezésbe beépülő többszerzős munkák esetén nem ítéltető meg egyértelműen a jelölt hozzájárulása. Bírálóm megjegyzésére adandó válasz – nagyszámú társszerzős publikációim következtében – valóban számszerűsítve nem adható meg, hiszen ritka a szakirodalomban az olyan publikáció, ahol a szerzők munkájuk részesedését feltüntetnék az egyes cikkekben. Így a magam részéről csak azt tudom kijelenteni, hogy – mint azt a pályázatnál a társszerzők aláírásával is bizonyítom – a közös publikációk eredményeinek elérésében nekem meghatározó szerepem volt, ezért ezeket az MTA megfelelő szabályzata szerint a DSc fokozat megszerzését célzó minősítési eljárásban, mint saját új tudományos eredményeket használhatom fel.

Opponensem jelzi, hogy bár magam disszertációm társadalomföldrajzi munkaként pozicionálom, abban inkább a regionális tudományi szemlélet dominál. Elfogadom azon megjegyzését, miszerint céloknak jobban megfelelt volna, „ha a modellek és a „valóság” viszonyának többfajta tesztelésekor nagyobb hangsúlyt kaptak volna a nem illeszkedő „outlayerek”, hisz ezek sok esetben épp a geográfiai egyediség jelzői”.

Bírálóm a potenciálmodellt generálisabb tartalmúnak tartja annál, hogy az elérhetőség fogalmához kössük. E megjegyzésével bár alapvetően egyet is érthetnénk, mégis a nemzetközi elérhetőségi szakirodalom legnevesebb szerzői (többek között Karst Geurs, Bert van Wee, Kay Axhausen) valamennyien elérhetőségi időket alkalmazó potenciálmodelleket használnak munkájukban, melyeket elérhetőségi potenciálmodelleknek neveznek. Ezt mutatja be a hazai szakirodalomban többek között Fleischer Tamás, illetve több publikációmban magam is. Van ugyan az elérhetőségi modellek között több olyan is, melyek nem a potenciálmodellek formulájából indulnak ki, de mint azt monográfiámban már magam is ismertettem, a leggyakrabban használatosak mégis az ilyen típusú mutatók.

Bírálóm helyesen mutat rá arra a tényre, hogy módszertani okokból vizsgálataim során hazánkat szigetként tekintettem és nem vettem figyelembe a „külső” (országhatáron túli) hatásokat. E tény munkámat eleve korlátok közé szorítja, melyet a megfelelő helyeken magam is jelzek.

Vitathatónak tekinti bírálóm, hogy útelemezésben az egy adózóra jutó, illetve az egy lakosra jutó jövedelem egyrészt magyarázó, másrészt eredményváltozóként szerepel. Ennek háttere a mutató kiválasztás módszeréből adódik, ahol több száz mutatóból alapvetően az alapján szelektáltam, hogy mennyire korrelál az eredményváltozóval, az egy lakosra jutó jövedelemmel. Így valóban előre várható volt, hogy a termelékenység számszerűsítésére alkalmazott egy adózóra jutó jövedelem rendelkezik a legmagasabb parciális meredekséggel.

Egyetértek opponensem azon összegző megjegyzésével, miszerint munkám „kissé mozaikos módszertani hangsúlyú”. A disszertáció korábbi verziójánál is kaptam hasonló kritikát, miszerint próbáljak meg jobban elrugaszkodni a módszerektől és átfogóbb szintézist létrehozni.

A kritikának megfelelően a benyújtott verzióban törekedtem a jelzett probléma oldására, de bírálóm véleményéhez igazodva a „korábbi években elvégzett elemzések legfőbb megállapításainak prezentálásától jobban elemelkedő közelítés a kutatói továbblépés forrása is lehet”, melyre mindenképpen törekedni fogok a jövőben.

Végezetül szeretném még egyszer megköszönni professzor úr munkáját. Az Általa felvetett kérdések és problémák elősegítik számomra a leírtak tovább gondolását, újabb következtetések levonását.

Kérem válaszaim elfogadását.

Budapest, 2019. május 7.

Handwritten signature in cursive script, appearing to read "Tóth János".